

BUTTONARIUM
OGÓLNOPOLSKA
@ KOLEKCJA GUZIKÓW

www.buttonarium.eu

Karta katalogowa guzika btrm006860

Dane szczegółowe

Właściciel: **ialbaoth**
Kraj: **Cesarstwo Niemieckie**
Okres historyczny: **brak danych**
Znaleziono: **b.d.**
Materiał awersu: **mosiądz**
Materiał rewersu: **g.jednorodny**
Wykończenie: **złocony**
Sygnowanie: **STAEHLE**
Wytwórca: **STAEHLE**
Średnica: **23.0 mm**
Typ uszka: **dрут**
Rant: **●--|**
Profil: **(- jednowarstwowy, wypukły**

Występujące elementy

- korona [zamknięta]
- tarcza

Przeznaczenie

- szlachecki

Ostatnia aktualizacja: **2017-10-26 15:11**

Opis guzika btrm006860

Niemiecki guzik liberyjny

(niemieckiej polskiej)

© buttonarium.eu

Awers

Awers przedstawia niezidentyfikowany herb (szlachecki/miejski/księstwa niemieckiego?).

Rewers

Rewers sygnowany: C. A. STAEHLE STUTTGART.

Przeznaczenie i datowanie

Guziki tego typu były stosowane przy liberiach reprezentacyjnej służby, np.: odźwiernego, lokaja, stangreta, itp. Rodzaj służby, która była wyposażona w liberie, zależał od wielu różnych czynników (moda, zasobność danej rodziny, itd.).

Mniej zamożne rodziny kupowały guziki z samym godłem, jeszcze mniej zamożni kupowali tańsze guziki z (pojedynczym/podwójnym) inicjałem (monogramem), z inicjałem wraz z koroną szlachecką lub z samą koroną odpowiedniej rangi. Z ogłoszeń zamieszczanych w polskiej dziewiętnastowiecznej prasie wynika, że więksi producenci mieli pewien zapas tego typu guzików (inicjał, inicjał wraz z koroną szlachecką lub tylko korona rangowa) i były one dostępne w ciągłej sprzedaży. Inicjały na guzikach były najczęściej pisane tzw. szwabachą.

Guziki liberyjne były zamawiane najprawdopodobniej przez krawca, któremu zlecono uszycie liberii. Spotykane są polskie guziki liberyjne, które zostały wyprodukowane aż w Paryżu, Wiedniu lub Sankt Petersburgu, chociaż można je było zamówić również w Polsce.

Piękne liberie wraz z odpowiednimi guzikami zaczęły być modne w Europie w II połowie XVIII wieku. Na przestrzeni wieku XIX stawały się coraz popularniejsze, a wynikało to z mody. Postęp techniczny spowodował obniżkę cen guzików, co wpłynęło na większą ich dostępność.

Liberie były w powszechnym użytku głównie do wybuchu I wojny światowej, a gdzieś tam aż do wybuchu II wojny.

Do czasów współczesnych liberie przetrwały w renomowanych hotelach, klubach itp.

Ciekawostka

Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości, wraz z uchwaleniem *Konstytucji Marcowej z 1921 roku* państwo przestało uznawać tytuły arystokratyczne, co nie przeszkodziło w dalszym używaniu liberii z odpowiednimi guzikami. Po zakończeniu II wojny światowej, z powodu zmian ustrojowych, które nastąpiły w Polsce, nie honorowano żadnych tytułów szlacheckich. Większość dóbr bogatych rodzin została znacjonalizowana i ostatecznie zakończyła się era służby, liberii i guzików liberyjnych.

Źródła

- [Zajchowski Zb. - Guziki herbowe . cz.1, Elbląg 2008](#)
- [Zajchowski Zb. - Guziki herbowe . cz.2, Elbląg 2013](#)

Słowniczek

- [Wikipedia.pl - Blazonowanie](#)
- [Wikipedia.pl - Dewiza herbowa](#)
- [Wikipedia.pl - Figura heraldyczna](#)
- [Wikipedia.pl - Godło](#)
- [Wikipedia.pl - Hełm heraldyczny](#)
- [Wikipedia.pl - Heraldyka](#)
- [Wikipedia.pl - Heraldyka polska](#)
- [Wikipedia.pl - Herb](#)
- [Wikipedia.pl - Herb szlachecki](#)
- [Wikipedia.pl - Herb szlachecki \(lista herbów\)](#)
- [Wikipedia.pl - Herbarz \(heraldyka\)](#)
- [Wikipedia.pl - Herbowni](#)
- [Wikipedia.pl - Herby szlachty polskiej \(galeria\)](#)
- [Wikipedia.pl - Inicjał](#)
- [Wikipedia.pl - Klejnot herbowy](#)
- [Wikipedia.pl - Korona rangowa](#)
- [Wikipedia.pl - Labry \(heraldyka\)](#)
- [Wikipedia.pl - Liberia \(ubiór\)](#)
- [Wikipedia.pl - Monogram](#)
- [Wikipedia.pl - Order herbowy](#)
- [Wikipedia.pl - Postument heraldyczny](#)
- [Wikipedia.pl - Szlachta](#)
- [Wikipedia.pl - Szlachta w Polsce](#)
- [Wikipedia.pl - Szwabacha](#)
- [Wikipedia.pl - Trzymacze heraldyczne](#)
- [Wikipedia.pl - Zawołanie](#)

Wytwórca: STAEHLE

Opis tego wytwórcy jest jeszcze w trakcie opracowania.

Plik wygenerowano ze strony www.buttonarium.eu 2026.05.16